

RIOSV-PazardjikРЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ П
ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТПазарджик
Вх № КД-01-1225/8 // 05.12.14

From: "Elena Kmetova" <ekmetova@greenbalkans.org>
Date: 04 декември 2014 г. 15:07 ч.
To: <obsvelingrad@hotmail.bg>; <velingrad@mbox.contact.bg>; <obshtina.velingrad@b-trust.org>;
 <office@resurs1.bg>; <riewpz@riewpz.org>
Attach: 98_statement_wolfram.pdf
Subject: Stanovishte Wolfram

Уважаеми колеги,

Моля да се запознаете с приложеното становище на СНЦ "Зелени Балкани" относно Доклада за ОВОС по инвестиционните намерения за добив и преработка на волфрамови руди в находище "Грънчарица Център" от "Ресурс 1" АД.

С уважение,
елена кметова

--

Elena Kmetova (Ms.)
 "Vultures' Return in Bulgaria" Project

Federation of Nature Conservation NGOs
 GREEN BALKANS

1 Skopie street
 Plovdiv 4004, Bulgaria
 Tel: +359 (0) 32 626 977; +359 (0)32 626 915
 Fax: +359 (0) 32 635 921
 Mobile +359 (0)885 219557

E-mail:ekmetova@greenbalkans.org

<http://www.greenbalkans.org>

ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ

Сдружение с нестопанска цел

Пловдив 4004,
ул. Скопие № 1, офис 9 и 10
Тел.: 032 62 69 77, 032 62 69 15
Факс: 032 63 59 21
e-mail: office@greenbalkans.org
www.greenbalkans.org

Фирмено дело 986/1990 г. ВДЦ, ВЪВЕДЕНИЕ 8253/0081

Сдружението е част от Федерацията на природозащитни сдружения „ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ“

Изх № 98/4.12.2014

До
Кмета на Община Велинград
Общински съвет - Велинград
РИОСВ - Пазарджик
"Ресурс-1" АД

СТАНОВИЩЕ

относно Доклада за ОВОС по инвестиционните намерения за добив и преработка на волфрамови руди в находище "Грънчарица Център" от "Ресурс 1" АД
от

СНЦ „Зелени Балкани“, гр. Пловдив, ул. Скопие 1, тел. 032/62 69 77, office@greenbalkans.org
Представявано от: Елена Веселинова Кметова, Член на УС

Уважаеми господа,

На 7 май 2014 г. РИОСВ Пазарджик взе решение да бъде извършена процедура по ОВОС по инвестиционното предложение на "Ресурс 1" АД за добив и преработка на волфрамови руди в находище "Грънчарица Център". Сред мотивите за откриване на процедурата РИОСВ - Пазарджик посочи:

- нарушаване на 303 хектара горски и селскостопански фонд, върху които има вероятност за значително отрицателно въздействие върху компонентите и факторите на околната среда;
- осъществяването на инвестиционното предложение ще доведе до съществена промяна в състоянието на околната среда и ландшафта, до необратима промяна на терена върху значителни площи, като съществува обективна вероятност за увреждане и дискомфорт на околната среда;
- при реализацията има вероятност за значително негативно въздействие върху питейните води и предполагаемо замърсяване с горивно-смазочни материали. Във връзка с пробивно-взривните работи се очаква замърсяване на повърхностните и подземни води, които се ползват за водоснабдяване на населени места;
- целият период на експлоатацията на обекта ще бъде съпътстван с генериране на отпадъци, шум, вибрации, прахови емисии в атмосферния въздух и води.

След проведеното обществено обсъждане на Доклада ОВОС на Инвестиционното предложение за „Добив и преработване на волфрамсодържащи руди от находище "Грънчарица център" на "Ресурс 1" АД, гр. Пловдив, бихме искали да заявим ОТРИЦАТЕЛНОТО си становище по следните мотиви:

1. Преди всичко искаме да възразим срещу липсата на оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) по отношение на настоящия проект. Считаме, че с това са нарушени чл. 6 (З) на Директива 92/43 за природните местообитания и чл. 31, ал. 1 на Закона за биологичното разнообразие. Нашите мотиви са следните:
  - 1.1. Въпреки, че площадката на добива пряко не засяга територията на защитени зони от НАТУРА 2000 това не е мотив за неизвършване на оценка за съвместимост по реда на чл. 31 на ЗБР, транспониращ чл. 6 (З) на Директивата за природните местообитания. Нормата и на двата цитирани члена ясно указва, че изискването за извършване на оценка за съвместимост по никакъв начин не е териториално обвързана със

задължително попадане в границите на защитената зона, а с цитираме „значително отрицателно въздействие“ върху съответната защитена зона. Съгласно 5 и 6 на ЗБР, във връзка с § 1., т.1 и 2 на ЗБР и чл. 3 (1) на Директива 92/43 във връзка с чл.1, пар. д) и и) на Директива 92/43 всички въздействия, които има вероятност да доведат до увреждане на природозащитния статус на видовете и местообитанията, опазвани в защитените зони следва да се подложат на оценка. По този въпрос, Съдът на Европейските общности се изказал съвсем императивно що се касае прилагане на оценките по чл. 6 (3), цитираме дело C-98/03, Commission v. Germany: „Директивата не прави разлика между мерките, взети извън или вътре в защитената зона. Следователно определението за "проект" в националното законодателство, което се отнася за деяния, извършени извън защитената зона не може да бъде по-тясно от това, която се отнася за проекти, осъществявани в рамките на защитена територия“.

- 1.2. 23,39 хектара от концесионната площ, разположени в най-южната част на концесията на находище "Грънчарица център", попадат в границите на 33 BG0002063 "Западни Родопи" и пряко засягат защитената зона. В същите рамките териториално ще се извършва и подземен добив, който може да има включително въздействия върху режима на подпочвените води, а оттам и върху състоянието на местообитанията.
2. По отношение на качеството на Доклада по ОВОС и очакваното въздействие върху флората и фауната, установихме следните липси и неточности:
- 2.1. В рамките на дОВОС не са правени никакви теренни проучвания на орнитофауната и липсва каквато и да е било оценка на въздействието върху нея. Липсва информация относно предмета и целите на защитената зона и кои от видовете имат отношение към зоната. Направена е единствено литературна справка, което предвид характеристиките на ИН, е недопустимо.
  - 2.2. В рамките на дОВОС не са правени никакви теренни проучвания на прилепната фауна и липсва каквато и да е било оценка на въздействието върху нея. Едновременно с това, в Стандартния формуляр на 33 „Западни Родопи“ BG0001030 фигурират единадесет вида прилепи, които, поради естественото на инвестиционното предложение, могат да бъдат потенциално засегнати.
  - 2.3. Доклада по ОВОС не съдържа никакви данни за потенциалното въздействие върху мъхове и лишей. Едновременно с това, тези таксони са силно чувствителни към замърсяванията и промените на водния режим.
  - 2.4. В рамките на дОВОС не са правени никакви теренни проучвания на херпетофауната и липсва каквато и да е било оценка на въздействието върху нея. Едновременно с това, в Стандартния формуляр на 33 „Западни Родопи“ BG0001030 фигурират пет вида земноводни и влечуги, които фигурират в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС, които могат да бъдат потенциално засегнати. Още повече, тези таксони са особено чувствителни към вибрации.
3. По отношение на описаната в Доклада по ОВОС технология на производство и очакваното въздействие, установихме следните липси и неточности:
- 3.1. Не са изнесени показателите на системата за прахоулавяне на подземната трошачна станция – степента на пречистване и качеството на пречистения въздух.
  - 3.2. Не е представена роза на ветровете, с център площадката от ИП с анализ на вероятността от достигане на замърсителите на въздуха и вероятната им концентрация до населените места в региона. Представената роза на ветровете от МС Велинград и механичното ѝ пренасяне за площадката на ИП е неприложимо, поради разликата в надморската височина и силно пресечения терен, променящ приземните въздушни течения, дори при относително малки отстояния.
  - 3.3. На някои места в Доклада по ОВОС има разделяне на инертната скална маса на два типа – „стерил“, получен при изработките, необходими за достигане на рудничния пласт и „нерудна скална маса“ – скален материал, получен при добива, който е с ниско

съдържание на руда и поради това е икономически неизгоден за подлагане на преработка. Това е скалната маса от пластове с ниско съдържание на руда, през които се минава, за да се стигне до основния пласт и прилежащата на основния рудничен пласт скална маса, в която има просмуквания и отлагания на разтвори от подземните води, обогатени с разтворимите съединения от рудата. Депонирането им ще се извършва на едно и също депо. По същество, втората категория скална маса - „нерудна скална маса“ – също е носител на известно количество (макар и недостатъчно за обогатяване) химични елементи, характерни за рудата. От изнесените анализ на съдържанието на рудата се забелязва наличието на тежки и цветни метали, както и други химични елементи, някои от които са силно токсични. В тази връзка се забелязва липсата на анализ на възможността от откритото депо, тези елементи да попаднат и замърсят почвите и подземните и надземни води в района, при отмиването и разтварянето им от валежите. Не е направен анализ на вероятността процесите да бъдат засилени и променени в негативна посока при киселинни дъждове. Не е направен анализ на посоката на оттичане и количеството на оттичащите се от откритото депо води.

- 3.4. В производствения план не е предвидено изграждането на система за пречистване на дъждовните води от откритите площадки – например от временния склад за руда и от товарачната станция, където рудата ще се товари на открити самосвали за извозване към ОФ.
  - 3.5. В ДОВОС не е обърнато необходимото внимание на евентуалната разлика във физикохимичните показатели между водите на р. Грънчарица и тези на пречистената вода от ПС. Ако количеството на заустваната пречистена вода е над 5% от дебита на реката в точката на заустване, дори разлика в температурата може да окаже силен негативен ефект върху водната флора и фауна. От значение е също и твърдостта на водата, количеството на разтворения кислород и киселинността (рН). Дори по тези показатели пречистената вода да отговоря на най-високите национални стандарти за питейни води, разликите с естествените за реката показатели могат да окажат негативен ефект.
4. По отношение на самото инвестиционно предложение и процедура, както и очакваното социално-икономическо въздействие, бихме искали да обърнем внимание на следните констатирани проблеми и опасения:
- 4.1. ДОВОС не е съобразен с Общия устройствен план (ОУП) на община Велинград и Стратегията за развитие на Община Велинград за периода до 2020 г. Считаме, че след като инвестиционното предложение ще се реализира на територията на общината, то трябва да бъде в синхрон с основните стратегически документи, приети от органите на местната власт след широки обществени обсъждания и довели до големи и дългосрочни инвестиции в редица сфери. Никъде в ОУП и Интегрирания план за градско развитие няма заложен зони за рудодобив и затова отварянето на волфрамова мина ще има негативно отражение върху проектните намерения и възможности на общината. Освен това, в района на местонахождението на находище “Грънчарица Център” в ОУП са предвидени пътеки за екотуризъм.
  - 4.2. ДОВОС отчита като много добро и добро състоянието на водите в реките в района на находището, който от години е вододайна зона за питейна вода на град Велинград. Считаме за недопустимо да бъде разрешен добив и преработка на руди със съпътстващите площадки за отпадъци в непосредствена близост до река Грънчарица. Това би влошило качеството на питейната вода не само за Велинград, а и за целия регион, включително язовир “Батак”, независимо от предвидените пречиствателни съоръжения и мерки. В доклада не са отчетени рисковете от замърсяване на питейни минерални води, за чийто добив държавата е предоставила концесия.
  - 4.3. По отношение на уникалните за цяла България минерални води, данните в ДОВОС са непълни - посочени са само трите находища “Велинград-Каменица”, “Велинград-Чепино” и “Велинград-Лъджене”, изобщо не е отразено съществуването на четвъртото находище в Драгиново. Липсва анализ по какъв начин подземният рудодобив може да

засегне геоложкия разлом, оформил находищата на минералните води, как ще се отрази върху тяхното количество, лечебни и питейни качества. В ДОВОС липсват данни за рисковете от планираните взривове в район, който е карстов и сеизмичен. Липсата на проучвания и фактически данни води до основателни тревоги за бъдещето на едно от нашите най-големи богатства – уникалното за България и Европа находище на минерални води във Велинград.

- 4.4. Велинград е известен и като климатичен курорт, неслучайно тук е построена една от първите болници за лечение на белодробни заболявания в България, чистият въздух е сред най-важните предпоставки за развитие на региона като туристически център. В тази връзка считаме за недопустимо каквото и да е прахово замърсяване на въздуха в Чепинската котловина от руднична дейност.
- 4.5. Предвиждат се значителни изменения на ландшафта в района на находището, в т.ч. почвите, горите, нивите и пасищата. Не е отчетено как това ще повлияе върху добива на екологично чисти горски плодове и билки, върху производството на екологично чисти продукти, което е поминък за голяма част от местното население. Не е отчетено и извършеното през 2002 г. първо в България сертифициране на 240 000 декара горски площи за биологично събиране на горски плодове и билки и тяхната преработка. Голяма част от тези площи попада в зоната на инвестиционните намерения за рудодобив.
- 4.6. От ДОВОС и от становищата на Исторически музей - Велинград и Националния археологически институт с музей към БАН е видно, че на територията на находището има редица непроучени археологически обекти. Развитието на културния туризъм е сред стратегическите цели на община Велинград и трябва да бъде спазен Законът за културното наследство, който изисква археологическите проучвания да бъдат извършени преди да се даде разрешение за инвестиционните намерения.

Като общо заключение настояваме процедурата да бъде върната на възложителя с оглед допълване на ДОВОС и изготвяне на ДОС за оценка на съвместимостта със защитени зони ВГ0001030 "Родопи Западни" и ВГ0002063 "Западни Родопи".

Моля на основания АПК да бъде считани за индивидуално заинтересована страна и да бъдем информирани на посочените по горе адреси за контакт за всички вземани от вас решения по тази процедура.

С уважение:

Елена Кметова
Член УС
СНЦ „Зелени Балкани“

